

Spis treści

Przedmowa	7
Nowoczesne nauczanie kliniczne położnictwa i ginekologii	12
Wykład akademicki – jego budowa, forma i cel	17
Wykład I	
Historia zawodu położnej	23
Wykład II	
Podstawy anatomii i fizjologii narządu rodnej kobiety i narządu płciowego mężczyzny	36
Wykład III	
Opieka przedkoncepcyjna nad nieletnią	58
Wykład IV	
Opieka przedkoncepcyjna nad kobietą dojrzałą	68
Wykład V	
Opieka nad kobietą w ciąży prawidłowej – wprowadzenie	75
Wykład VI	
Opieka przedporodowa – pierwsza wizyta kontrolna ciężarnej	84
Wykład VII	
Badania i testy wykonywane w ciąży	97
Wykład VIII	
Harmonogram i program wizyt przedporodowych	138
Wykład IX	
Wybrane aspekty patologii ciąży	149
Wykład X	
Poród siłami natury – mechanizm inicjacji porodu, pierwszy okres porodu	175
Wykład XI	
Prowadzenie pierwszego okres porodu (I OP)	187
Wykład XII	
Drugi okres porodu (II OP)	205

Wykład XIII

Trzeci i czwarty okres porodu (III i IV OP) 233

Wykład XIV

Prowadzenie porodu kontrolowanego z położenia podłużnego główkowego
– rozważania praktyczne 248

Wykład XV

Połów (*puerperium*) 262

Wykład XVI

Łagodzenie bólu w okresie okołoporodowym 275

Wykład XVII

Psychologiczne i etyczne aspekty pracy z pacjentką 290

Wykład XVIII

Opieka nad noworodkiem 319

Wykład XIX

Rola położnej w problemie cięcia cesarskiego 343

Przedmowa

Pracownik naukowo-dydaktyczny wyższej uczelni powinien łączyć w sobie cechy badacza naukowego oraz nauczyciela i wychowawcy młodzieży akademickiej. Tak więc działalność naukowa, czyli prowadzenie badań, stanowi tylko jeden z głównych aspektów jego pracy, mając jednak przewodnie znaczenie. Pracownik ten oprócz głównej funkcji – naukowca – powinien pełnić równorzędnie rolę nauczyciela, a w przypadku medycyny musi również zajmować się leczeniem pacjentów. Podobnie jest zresztą w wyższej uczelni teatralnej, gdzie poza prowadzeniem zajęć pracownik naukowo-dydaktyczny trudni się jednocześnie aktorstwem, czy w wyższej szkole sztuk pięknych, gdzie oczekuje się od niego operowania warsztatem malarskim czy rzeźbiarskim na wysokim poziomie.

Te trzy funkcje pełnione równocześnie wymagają od młodego lekarza, czy też magistra położnictwa, bardzo dużego wysiłku umysłowego i fizycznego przy pełnieniu dyżurów, operowaniu, stosowaniu nowych metod diagnostycznych i działań terapeutycznych. Autorzy tej pracy, uczestnicząc i obserwując ten wysiłek, zauważyli, że funkcja dydaktyczna nie jest w pełni traktowana jako równorzędna. Lekarze i magistrzy nie mają dobrego przygotowania dydaktycznego, a naśladowanie swojego mistrza już dawno wyszło z mody.

Brak umiejętności dydaktycznych w pełnieniu funkcji czyjegoś mistrza dyskwalifikuje młode pokolenie położnych i lekarzy jako dobrych pracowników naukowo-dydaktycznych. Z całą jednak pewnością ogromna większość tych pracowników – skoro otrzymali nominację na te stanowiska – jest wysoce uzdolniona i należy im pomóc i ułatwić działania dydaktyczne.

Podręczników o charakterze kompendium wiedzy, jak i książek obejmujących syntezę danej dziedziny jest obecnie dużo. Liczne są też podręczniki akademickie – najbardziej cenione, jak też podręczniki do ćwiczeń praktycznych. Aby przygotować wykład zgodnie z zasadami dydaktyki, wykładowca powinien zapoznać się z ich treścią, dokonać syntezy piśmiennictwa z ostatnich lat i zebrać cały materiał. Kolejny, czasochłonny etap polega na napisaniu wykładu i przygotowaniu go do wygłoszenia, łącznie z prezentacją przezroczcy czy innych materiałów dydaktycznych.

Najbardziej przydatny byłby tu podręcznik programowany, obejmujący całość bądź część kursu z danego przedmiotu. Opracowanie takie skraca wybitnie czas konieczny do opanowania i przedstawienia danego materiału w formie wykładu. Taka publikacja będzie też pomocą dla studentów położnictwa – zawiera kwintesencje wykładu i pomaga w opracowaniu licznych treści w toku kształcenia.

Tak rozumując, podjęliśmy próbę przedstawienia kilkunastu wykładów z położnictwa – zgodnie z wymogami dydaktycznymi, przewidywanym czasem trwania wykładu, jego struktury, opracowania problemowego – łącznie z kilkoma podstawowy-